

Asia: VN/4682/2023

Suomen kansalaiseen rinnastettavat henkilöt valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa hallituksen esityksestä muuttaa asukasvalintaa koskevia säädöksiä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annettua lakia, vuokratulojen rakentamislainojen lyhytaikaista korkotuesta annettua lakia, aravarajoituslakia ja asumisoikeusasunnoista annettua lakia. Lausunto tulee antaa viimeistään 6.6.2023.

Lakiesityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi oleskeluoikeutta koskevia vaatimuksia valtion tukemien asuntojen asukasvalintasäännöksissä. Keskeisenä ehdotuksena on, että valtion tukemiin asuntoihin voi valita asukkaaksi Suomen kansalaiseen rinnastettavan henkilön, kun henkilön oleskelulupa täyttää laissa säädetyt vaatimukset. Lakiehdotuksen tavoitteena on, että Ukrainasta sotaa paenneet, tilapäistä suojelua saavat henkilöt voisivat tulla valituiksi valtion tukemien asuntojen asukasvalinnassa. Tavoitteena on selkeyttää oikeustilaa myös mahdollisissa tulevilla

tilapäisen suojelun tilanteissa, yhtenäistää soveltamiskäytäntöä ja vähentää epäselviä tulkintatilanteita asukasvalinnassa. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2023.

Vantaalla on yli 18 000 valtion tukemaa vuokra-asuntoa ja yli 5 000 asumisoikeusasuntoa, jossa sovelletaan valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalintaa. Suurin valtion tukeman vuokra-asuntokannan omistaja ja rakennuttaja Vantaalla on kaupungin omistama VAV-konserni. VAV rakennuttaa, omistaa ja hallinnoi Vantaalla yli 11 000 vuokratia, joissa asuu lähes joka kymmenes vantaalainen. VAV rakennuttaa jatkuvasti uusia valtion tukemia asuntokohteita vantaalaisten kasvaviin asuntotarpeisiin.

Vantaan kaupunki näkee lakiesityksen mukaisen valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalintasäännösten uudistamisen kannatettavana. Lakiesityksessä pyritään parantamaan Suomessa laillisesti oleskelevien henkilöiden oikeudellista asemaa, yhdenvertaisuutta ja asumisedellytyksiä. Suomen kansalaiseen rinnastaminen asukasvalinnassa edellyttää tällä hetkellä pääsääntöisesti sitä, että kolmannen maan kansalaiselle on myönnetty oleskelulupa vähintään vuodeksi. Ukrainasta sodan vuoksi paenneet ovat suurin ryhmä, jonka mahdollisuuksia tulla valituksi valtion tukemiin asuntoihin on heikentänyt vaatimus vuoden oleskeluluvasta. Vuoden oleskeluluvan edellyttäminen valtion tukemien asuntojen asukasvalinnassa ei ole perusteltua, koska se johtaa tilanteisiin, jossa eniten asunnontarpeessa olevat ihmiset eivät voi tulla valituiksi ARA-asukkaiksi.

Asukasvalinnassa keskeisintä on hakijan asunnontarve. Niin vuokratyöyhteisöt kuin asukkaatkin hyötyvät siitä, että valtion tukemiin asuntoihin voidaan valita Suomen kansalainen tai Suomen kansalaiseen rinnastettava henkilö, joka on kiireellisimmässä asunnontarpeessa. Esitetyt tarkennukset säännöksiin selkeyttävät oikeustilaa. Kaupungin arvion mukaan esitetyt tarkennukset eivät vaikuttaisi asukasvalintaa valvovien viranomaisten työmäärään kunnissa. Valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntoyhteisöjen asuntojen hakijamäärää ehdotettu lakiesitys voi lisätä jonkin verran.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Isotalus Birgit
Vantaan kaupunki/sihteeristö